

éljen a haza.“ S e szép magyar imát a jelenlévők ajka a legnagyobb áhitat és buzgósággal ismétlé.

Meg kell végre említenünk gróf Dessewffy Emil t. társ. elnök urnak egy indítványát, melyet a jelenvoltak előlege-sen elfogadtak, sőt a tervet rögtöni áldozatokkal is elősegíték. E terv az, hogy a nemzet Kazinczy szellemtelepjét, Szép-halmot megvegye, s ezt, mint a tudós társaság tulajdonát, örökösen a Kazinczy-család birtokában hagyja. Az ívet a tud. társasági elnök ur 500 ftal nyitotta meg, mihez a jelenvolt főurak hasonló jelentékeny összegekkel járultak, s a többiek is valamennyien tehetségük szerint, úgy hogy néhány negyed mulva mintegy 5—6000 ft lőn a szép célra aláírva. A terv létesíté-sére, kiviteli részleteire nézve bizottmány is neveztetett ki.

Az ünnepély alatt Patikárus Ferenc jeles népzene-társulata játszott, s a pompás ebéd alatt mintegy 40, ó tokaji bortól ragyogó palack is előkerült; ezt több lelkes tokaji honfi-társ küldé Pestre azon célból, hogy a Kazinczy-lakomán Tokaj lángnedve is képviselve legyen.

A terem díszét emelte Kazinczynak zöld lombokkal koszoruzott szobra, melyre a ragyogó csillárok különösen ünne-pies fényt vetettek.

A lakoma félhét körül érte végét, midőn ismét Kazinczy-ünnepre, a színházba siettünk.

Kazinczy emlékezete a nemzeti színházban.

A százados emlékünnap záradékát a színházi díszelőadás képezte; méltó befejezése a kezdetnek és folytatásnak.

A nézőtér ünnepiesen ki volt világítva, s ragyogott a szeszfénytől, örvendő arcoktól és lelkesedéstől. Az előadás előtt már jó félórával nem lehetett bejutni, minden hely a szorongásig megtelt. Nők, férfiak, ifjak és öregek ünnepi köntösükben és ünnepélyes érzelmeikkel várták az előadás kezdetét. Mennyi

idegen arcot láttunk, melyeket ez ünnep fontossága vont ide; idegeneket névben, de kik rokonok és testvérek az örömben, s mosolygásban ömlött ki meglegedett orcáinkra.

Egyszerre mély csend lön. Erkel Ferenc egyik legszebb művének, „Bátori Mária“nak szép magyaros nyitánya zendült meg a legszebb öszhangzatban.

Majd fölgördült a függöny, s a szinpad elején magas, oszlopszerű talapzaton állott Kazinczy Ferenc babérkoszoruzott mellszobra, s körülte félkörben a színház egész személyzete. Valódi szép látvány volt s rá kelle gondolnunk, hogy aligha van színház, melynél ennyi szép női alakot s ennyi vidám, kedves leányt láthatnánk, kiket ezuttal még szebbekké tett az aranycsipkés főkötő, gyöngyös pártá és zsinóros magyar derék. A férfiak is mind öszhangzó magyar viseletben jelentek meg.

A szobor mellett állt Feleki, s értelmes átható hangon szavalá Tóth Kálmán alkalmoszerű emlékkölteményét, miután a tud. társaság illető tisztviselői a pályanyertes műveket szavaltat végett nem akarák átengedni a színháznak. *) Az elszavalt emlék ódát riadó taps és éljen követé, s mind a szavaló, mind a szerző kihivattak.

Ezután az összes személyzet azon dallamot éneklé el, melyet Tompa M. pályanyertes költeményére Szepessy Imre ur egyházas modorban írt, s mely szintén tapsokkal üdvözöltetett.

S következett a színi előadás: az „Áldozat“ Vörösmartytól, a nagy mester egyik legnagyobb tanítványától, ki a Kazinczy által megtisztított nyelvet e művében is diadalra emelte. Gyönyörű költői nyelv, mely művészek és művésznők ajkain valóban ragyogva gyöngyözik, s mely a mű hiányaiért teljesen kárpótol.

*) Félreértésnek kell lenni a dologban; mert a tudós társaság nekünk is megküldötte az egyik költeményt és az a színházban föl is olvastatott. K. Gy.

Az előadók helyes játék és művészi szavalat által tanúsíták, hogy a nap ünnepélyességétől át vannak hatva. Nevüket emlékül jegyezzük föl:

Szaboles, Előd vezér fia	Lendvai.
Csillár, testvérhuga	Munkácsy-F.-né.
Zaránd, alvezér	Feleki.
Zenő, Zaránd neje	Jókainé.
Barang, jós	Szilágyi S.
Apór, hadnagy	Tóth József.
Kikinda, Zaránd szolgálja	Szerdahelyi.
Kalóz, öreg szolgálja	Udvarhelyi M.
Egy bajnok	Komáromi.
Habila, fiatal nő	Hubenainé.
Szabolcs követje	Rónai.
Bajnok	Zöldi.
Rabnó	Horváth T.

E sorozat eléggé mutatja, hogy az előadás művészileg folyt, taps, kihívás volt elég, Egressi Béni „Kancsó-dalát” is szépen énekelték el, s a közönség megelégtült arecal távozott el, amint jött.

Igy végződött az ünnepnap, az első magyar százados ünnep, melyet az ész, a szellem diadalaért tartottunk.

Legyen e diadal örökös áldásunk!